

УДК 631.162
© 2015

М.В. ДУБІНІНА,
доктор економічних наук

Л.М. ВИШЕНСЬКА,
магістр

Миколаївський національний
аграрний університет, Україна
E-mail: vyshenskayal@mail.ru;
dubinina@mnaui.edu.ua

УПРАВЛІННЯ
ІНФОРМАЦІЙНОЮ
СИСТЕМОЮ ОБЛІКУ
ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ДІЯЛЬНОСТІ
АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розглянуто сутність фінансових результатів та їх значення для аграрних підприємств. Визначено показники, що характеризують ефективність діяльності підприємства. Досліджено особливості управління інформаційною системою обліку. Наголошено на важливому значенні управління фінансовими результатами з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

Ключові слова: фінансові результати, інформаційна система фінансових результатів, прибуток, збиток, доходи, витрати, облікова політика.

Постановка проблеми. Задачею функціонування будь-якого підприємства є отримання позитивного фінансового результату. При цьому інформаційна база щодо фінансових результатів виступає важливим джерелом не лише в процесі управління діяльністю, але й під час оцінки ефективності функціонування, планування перспектив розвитку та можливостей розширення бізнесу аграрних підприємств. Все це й обумовлює необхідність детального вивчення облікового інструментарію щодо фінансових результатів.

На сучасному етапі розвитку аграрних підприємств існує низка невирішених питань, які стосуються фінансових результатів. Сучасна модель обліку фінансових результатів має свої недоліки і потребує перегляду, одним з основних напрямів якого є управління інформаційною системою фінансових результатів.

Серед учених, які зробили вагомий внесок у висвітлення питань з формування та визначення фінансових результатів, відмітимо таких, як Л.В. Дікань, О.О. Вороніна, Т.А. Говорушко, Л.О. Приходько, Т.М. Одінцова, О.В. Невмержицька, І.В. Чаус, Т.І. Тесленко, Н.В. Конькова та багато інших [1–5].

Автори достатньо уваги приділяють розкриттю проблем та шляхів удосконалення обліку фінансових результатів. Крім того, у більшості праць дослідників наведено напрями та функції управління інформаційною системою тощо.

Враховуючи надбання науковців, можемо стверджувати, що в питаннях інформаційної системи фінансових результатів залишається чимало невирішених проблем, котрі потребують детального дослідження та опрацювання.

Метою наших досліджень стало вивчення особливостей фінансових результатів та проблем управління їх інформаційною системою.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформаційна система обліку фінансових результатів є однією з надто важливих частин функціонування аграрного підприємства. Адже господарська діяльність завжди характеризується його фінансовим результатом. Оскільки фінансовий результат належить до показників, що характеризують ефективність виробництва і відображають аспекти його діяльності, вивчення даного питання є досить актуальним.

Фінансовий результат діяльності підприємства в першу чергу цікавить користувачів облікової інформації господарюючого суб'єкта. Для будь-якого підприємства завжди було важливим досягнення позитивного фінансового результату, який являє собою основу фінансового розвитку підприємства.

Досягнення мети підприємства можливе за умов своєчасного одержання фінансової інформації про хід процесів та явищ, що впливають на діяльність підприємства.

Фінансовий результат – це якісний показник діяльності підприємства, який визначається як різниця між доходами та витратами і свідчить про зростання (прибуток) або зменшення (збиток) власного капіталу [5].

Нормативно-правова база України не розглядає таке поняття, як “фінансові результати”. У частині законодавчих актів з бухгалтерського обліку обґрунтовано лише сутність понять “прибуток” та “збиток”.

Фінансовий результат підприємства тісно пов'язаний з поняттями прибутку і збитку. Максимізація прибутку та мінімізація збитків – одна з цілей діяльності будь-якого підприємства.

Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Зворотнє поняття до прибутку називається збитком.

Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати [2].

Фінансовий результат визначається шляхом порівняння доходів та витрат підприємства. Отриманий результат характеризує якість діяльності аграрного підприємства, формою вираження якого може бути прибуток або збиток. Від розміру отриманого прибутку залежать формування власного капіталу, виконання зобов'язань перед бюджетом, фінансування інвестицій, а також платоспроможність підприємства.

Прийняття управлінських рішень щодо фінансових результатів залежить від інформації, що формується в системі бухгалтерського обліку. Завдання бухгалтерського обліку фінансових результатів полягає у визначенні кількісних і якісних параметрів фінансового результату.

Для того щоб задовольнити всіх користувачів бухгалтерською інформацією, фінансо-

ві результати слід розраховувати за такими напрямками:

- для зовнішніх користувачів облікової інформації (за фінансовою звітністю);

- для цілей оподаткування (за податковими деклараціями);

- управлінський фінансовий результат, який розрахований за даними управлінського обліку і призначений для аналізу діяльності підприємства, та прийняття ефективних управлінських рішень.

Перелічені визначення фінансових результатів діяльності можуть бути втілені в практику діяльності аграрних підприємств.

Дослідження формування фінансових результатів та відображення їх в обліку, насамперед, розпочинається з окреслення правил і способів в обліковій політиці. Саме облікова політика забезпечує ефективну діяльність підприємства, побудову ефективної системи бухгалтерського обліку фінансових результатів і розвиток тих чи інших прийомів обробки облікової інформації.

Одним із напрямів вивчення фінансових результатів є оцінювання якості прибутку за такими критеріями, як достовірність звітності, частота зміни облікової політики та її вплив на формування фінансових результатів, стабільність основних складових прибутку, діловий імідж підприємства тощо.

Достовірність даних про фінансові результати належить до основних критеріїв високої якості прибутку. Якщо суб'єкт господарювання щорічно змінює свою облікову політику, то відповідно знижується якість показників прибутку.

Недоліки інформаційної бази фінансових результатів передусім стосуються нормативного забезпечення та не дають можливості сформулювати якісну інформаційну систему про них. Необхідність формування такої системи про результати діяльності аграрного підприємства безпосередньо пов'язана з переорієнтацією обліку на надання своєчасної, достовірної, повної та неупередженої інформації.

Фінансові результати відображають кількісні та якісні чинники діяльності підприємств. Формування фінансових результатів визначається широким колом факторів. Тому важливого значення набуває розробка такої

системи управління інформаційною системою фінансового результату, яка б ґрунтувалася на впливі всіх факторів, що визначають ці результати, як негативні, так і позитивні.

Управління інформаційною системою обліку фінансових результатів – це процес пошуку та реалізації найбільш ефективних рішень щодо формування, розподілу й використання інформації, щодо фінансового результату для досягнення стійкого фінансового стану й ефективної діяльності підприємства [1].

У сучасному економічному розвитку процес управління фінансовими результатами аграрних підприємств знаходиться на тому рівні, коли керівники не усвідомлюють важливості цього питання, не мають достатніх знань в управлінні ним та стикаються з багатьма проблемами ефективної діяльності підприємств.

Для забезпечення оптимального економічного ефекту діяльності підприємств потрібно запроваджувати ефективну систему управління фінансовими результатами. Адже потенційних інвесторів, інших фінансово зацікавлених партнерів аграрного підприємства перед проведенням будь-яких фінансових операцій цікавить фінансовий результат діяльності підприємства.

Науковці Т.А. Говорушко та Л.О. Приходько [3] розглядають процес управління фінансовими результатами діяльності підприємства як комплекс організаційно-управлінських заходів, методів та інструментів визначення і реалізації найбільш економічно ефективних управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання фінансово-економічного результату діяльності підприємства для досягнення мети його створення.

Висновки

Таким чином, управління інформаційною системою про фінансові результати є основною умовою для прийняття ефективних управлінських рішень підприємствами.

До головних наукових і практичних проблем, надзвичайно актуальних у сучасних умовах господарювання, належить управління інформаційною системою обліку фінансових результатів діяльності підприємств.

В основі важливого стратегічного завдання в бухгалтерському обліку знаходиться ефективно управління інформаційною системою обліку фінансовими результатами. Воно вимагає від керівників чіткого усвідомлення необхідності застосування комплексного підходу до його реалізації, що дозволить забезпечити його оптимальне вирішення.

Бібліографія

1. Дікань Л.В. Структура та основні функції управління фінансовим результатом підприємства / Л.В. Дікань, О.О. Вороніна // Економіка розвитку. 2008. – № 1(45). – С. 66–68.

2. Загальні вимоги до фінансової звітності: національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 від 7 лютого 2013 р., № 73 / Міністерство фінансів України. – Офіц. вид. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Говорушко Т.А. Теоретичні аспекти необхідності і сутності планування діяльності

підприємств / Т.А. Говорушко, Л.О. Приходько // Економічний аналіз. – 2011. – Вип. 9, ч. 2. – С. 115–118.

4. Одінцова Т.М. СVP-аналіз як інструмент управління фінансовими результатами підприємства / Т.М. Одінцова, О.В. Невмержицька, І.В. Чаус // Фінансовий простір. – 2013. – № 1(9). – С. 90–95.

5. Тесленко Т.І. Облік фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення / Т.І. Тесленко, Н.В. Конькова // Бізнесінформ – 2013. – № 4. – С. 356–360.

Рецензент – доктор економічних наук,
професор **О.М. Вишневська**